

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

AİLE OKULU ALANI
AFET VE ACİL DURUM FARKINDALIK EĞİTİMİ
KURS PROGRAMI

Ankara, 2023

İÇİNDEKİLER

PROGRAMIN ADI

PROGRAMIN DAYANAĞI

PROGRAMA GİRİŞ KOŞULLARI

EĞİTİMCİLERİN NİTELİĞİ

PROGRAMIN AMAÇLARI

PROGRAMIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR

PROGRAMIN KREDİSİ

PROGRAMIN SÜRESİ VE İÇERİĞİ

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR

PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ VE GEREÇLERİ

BELGELENDİRME

PROGRAMIN ADI

Afet ve Acil Durum Farkındalık Eğitimi

PROGRAMIN DAYANAĞI

1. 10.07.2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 1),
2. 24.06.1973 tarihli ve 14574 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu,
3. 11.04.2018 tarihli ve 30388 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği,
4. Talim ve Terbiye Kurulunun 20.04.2016 tarihli ve 19 sayılı kararı ile kabul edilen Yaygın Eğitim Kurumları Çerçeve Kurs Programı
5. Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği (Karar Sayısı: 2013/5703),

PROGRAMA GİRİŞ KOŞULLARI

1. Okuryazar olmak.
2. 18 yaşını tamamlamış olmak.

EĞİTİMCİLERİN NİTELİĞİ

Kurs Programının Uygulanmasında Eğitimciler Aşağıdaki Öncelik Sırasına Göre Görevlendirilirler;

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca Yayımlanan "Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esaslarına İlişkin Çizelgeye" göre;

1. Coğrafya, Sosyal Bilgiler, Fen Bilgisi alan öğretmeni olarak atananlar.
2. Atanan tüm alan öğretmenlerinden; Afet Bilinci Eğitimci Eğitimi, Okul Tabanlı Afet Eğitimi, Temel Afet Bilinci Eğitimi, Acil Durum Ekipleri Eğitimi, Afet ve Acil Durumlarda Psikososyal Destek Eğitimi, Arama Kurtarma Ekibi Eğitimi, Arama Kurtarma ve Tahliye Eğitimi, Afet Sonrası Ruh Sağlığı Eğitimi aldığını belgelendirenler.

PROGRAMIN AMAÇLARI

Afet Bilinci Eğitimi Kursu'nu tamamlayan bireyin;

1. Afet ve acil durumlar ile ilgili temel bilgi ve kavramları öğrenmesi,
2. Afet ve acil durum öncesi yapılması gerekenleri kavraması,
3. Afet ve acil durum sırasında yapılması gereken doğru davranış şekillerini bilmesi,
4. Afet ve acil durum sonrası yapılması gerekenler hakkında bilgi sahibi olması amaçlanmaktadır.

PROGRAMIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1. Afet; insanlar için fiziksel, sosyal ve ekonomik kayıplara neden olan, normal yaşamı ve insan faaliyetlerini durdurarak veya kesintiye uğratarak toplulukları etkileyen mevcut hizmet sistemlerinin kilitlendiği, kaynakların yetersiz kaldığı, doğal ve insan kaynaklı olaylar olarak tanımlanmaktadır. Afetler genel olarak doğal afet ve insan kaynaklı afetler olarak ikiye ayrılmaktadır. Doğal afetler; deprem, sel ve taşkınlar, çığ, heyelan, şiddetli rüzgârlar (hortum, fırtına, kasırga vb.) aşırı soğuklar ve yangınlar gibi doğada meydana gelen olaylardır. İnsan kaynaklı afetler ise büyük can ve mal kayıplarına neden olan nükleer, kimyasal, biyolojik, endüstriyel kazalar, patlamalar, teknolojik kökenli afetler, savaşlar, kontrol edilemeyen baskı ve şiddet sonucu meydana gelen kitlesel göçlere neden olan olaylardır. Tüm bu afetlerin oluşturduğu enkazlar, hasarlar ve zararlar yine insanlar tarafından giderilmektedir. Afetler genel olarak deneyim ve araştırmalar sonucunda hangi bölgelerde daha sık meydana geleceği bilinen olaylardır. Örneğin deprem, tsunami, volkanik patlamalar, çığ, sel ve don olayı gibi afetlerin daha çok hangi bölgelerde meydana geleceği yapılan araştırmalar sonucunda tespit edilebildiği için yaşanacak bir afette zararın en az olması için gerekli bazı önlemlere yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Özellikle deprem gibi doğal afetler çok kısa sürede meydana gelmekte, ancak verdiği hasarların etkisi yıllarca devam etmektedir. Bu nedenle afetler konusunda her yaş düzeyinde tüm insanlara eğitim verilmeli ve önlemler almaya yöneltilmelidir.
2. Bu kurs programı ile birey ve ailelerin; başta deprem olmak üzere ülkemizde en fazla yaşanan afetlerin öncesi, sırası ve sonrasında yapılacak doğru davranışlar konusunda bilinçlendirilmesi, gerekli bilgi ve becerilerin kazandırılması amaçlanmaktadır.
3. Bu program, alan uzmanları, Millî Eğitim Bakanlığında görevli uzman ve alan öğretmenleri ile iş birliği içinde hazırlanmıştır.

4. Program, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı eğitim kurumlarında veya diğer kurumlarca açılan ve eğitim-öğretime elverişli ortamlarda uygulanır.
5. Konuların sıralanması ve işlenmesi; basitten karmaşığa, kolaydan zora öğretim ilkesiyle yürütülmelidir.
6. Önerilen bu süreler öğrenme faaliyetlerindeki teorik ve uygulamalı tüm içeriği kapsar.
7. Programın uygulanmasında buluş, sunuş ve araştırma yoluyla öğretim yaklaşımlarından uygun olanları ve grupla öğretim yöntem ve teknikleri/ bireysel öğretim yöntem ve teknikleri uygulanmalıdır.
8. Kurs programında yer alan "kök değerler" şunlardır: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik. Bu değerler, öğrenme ve öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem de diğer kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.
9. Program süresince kursiyerlere program içeriğinin öğretilmesi için ihtiyaç duyduğu araç, gereç ve malzemeler temin edilmeli, donanımlar sağlanmalı ve gerektiğinde bilgisayar destekli öğretim faaliyetlerinden faydalanılmalıdır.
10. Program süresince bireylerin merak uyandırma ve planlama, araştırma ve keşfetme, çözümlenme ve derinleştirme, paylaşma ve yaşantıya uygulama etkinliklerini gerçekleştirmeleri sağlanarak bireyin öğrenmeye etkin katılımı desteklenmelidir.
11. Program uygulanırken öğretmen/eğitimci tarafından hazırlanan video sunum ve ders notları gibi eğitim materyallerinden yararlanılabilir.

PROGRAMIN KREDİSİ

Genel kurs programlarında kredilendirme yapılmamaktadır.

PROGRAMIN SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Kurs programının süresi; günde en fazla 8 ders saati uygulanacak şekilde toplam 8 saattir.

Konular	Süre (Ders Saati)
AFET VE ACİL DURUMLAR İLE İLGİLİ KAVRAMLAR VE TEMEL BİLGİLER	1
AFET VE ACİL DURUM ÖNCESİ YAPILMASI GEREKENLER	3
AFET VE ACİL DURUM SIRASINDA DOĞRU DAVRANIŞ ŞEKİLLERİ	2
AFET VE ACİL DURUM SONRASI YAPILMASI GEREKENLER	2
TOPLAM	8

İÇERİK

1.AFET VE ACİL DURUMLAR İLE İLGİLİ KAVRAMLAR VE TEMEL BİLGİLER

- 1.1. Afet ve Acil Durum Kavramları
 - 1.1.1. Afet, Acil Durum, Tehlike ve Risk Kavramları
- 1.2. Afet Türleri
- 1.3. Afet Bilinci Kültürü
- 1.4. Afet Hazırlıklarında Toplumsal Güç Birliği
- 1.5. Ülkemizde Sıklıkla Yaşanan Afetler
- 1.6. Yaşam Çevremizdeki Riskler
- 1.7. Yaşam Çevremizdeki Risklerin Azaltılması

2. AFET VE ACİL DURUM ÖNCESİ YAPILMASI GEREKENLER

- 2.1. Aile Afet ve Acil Durum Planı Hazırlanması
- 2.2. Afete Dirençli Yapılarda Yaşam
- 2.3. Afet Sigortası/Zorunlu Deprem Sigortası (DASK)
- 2.4. Yapısal Olmayan Risklerin Önlenmesi
 - 2.4.1. Tehlike Avı
 - 2.4.2. Evin İçindeki Riskler
 - 2.4.3. Evin İçindeki Riskleri Azaltma
- 2.5. Bölge İçi/Dışı Bağlantı Kişisi
- 2.6. Afet ve Acil Durum Bilgi Kartı
- 2.7. Acil Durum Telefon Numaraları
- 2.8. Afet ve Acil Durum Çantası
- 2.9. Önemli Evraklar ve Yedekleme
- 2.10. Afetlerin İlk 72 Saati İçin Hazırlık
- 2.11. Tahliye Öncesi Hazırlıklar
- 2.12. Toplanma ve Barınma Alanları
- 2.13. Deprem Riskine Karşı Alınacak Önlemler
- 2.14. Yangın Riskine Karşı Alınacak Önlemler
- 2.15. Sel ve Taşkın Riskine Karşı Alınacak Önlemler
- 2.16. Heyelan Riskine Karşı Alınacak Önlemler
- 2.17. Çığ Riskine Karşı Alınacak Önlemler

3. AFET VE ACİL DURUM SIRASINDA DOĞRU DAVRANIŞ ŞEKİLLERİ

- 3.1. Deprem Sırasında Doğru Davranış Şekilleri
 - 3.1.1. Çök - Kapan - Tutun
- 3.2. Yangın Sırasında Doğru Davranış Şekilleri
- 3.3. Sel ve Taşkın Sırasında Doğru Davranış Şekilleri
- 3.4. Heyelan Sırasında Doğru Davranış Şekilleri
- 3.5. Çığ Sırasında Doğru Davranış Şekilleri

4. AFET VE ACİL DURUM SONRASI YAPILMASI GEREKENLER

- 4.1. Afet ve Acil Durum Sonrası İlk Saatler
- 4.2. İlk Yardım
 - 4.2.1. Korunma, Bildirme, Kurtarma
- 4.3. Tahliye, İçeri Tahliye - Yerinde Sığınak
 - 4.3.1. Bölgesel Tahliye
- 4.4. Afet ve Acil Durum Sonrası Temel İhtiyaçlar
- 4.5. Aile Afet Planı Kontrol Listesi
- 4.6. Afet Sonrası İyileştirme Çalışmaları
- 4.7. Acil Durum Bilgi Kartı (Yetişkin)
- 4.8. Acil Durum Bilgi Kartı (Çocuk)
- 4.9. Özel İhtiyaç Sahipleri ve Özel İlgili Grupları

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR

Kursun amaçlarına ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek için, bireyin süreç içerisinde yaptığı tüm öğrenim faaliyetleri değerlendirilmeli; ancak bu çalışmalarla ilgili not değerlendirmesi yapılmamalıdır.

PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ VE GEREÇLERİ

Programın uygulama sürecinde;

1. Millî Eğitim Bakanlığının yayınlamış olduğu materyaller kullanılmalıdır.
2. Programın uygulama sürecinde; kaynak ders kitapları, bireysel öğrenme materyalleri ve kaynak ders kitaplarının bulunmaması durumunda öğretmen/öğretici tarafından hazırlanan ders notlarından yararlanılabilir.
3. Yararlanılacak kaynak araç-gereçler:
 - Bilgisayar
 - Etkileşimli tahta

- Yazı tahtası
- Görsel materyaller

BELGELENDİRME

Kursu tamamlayanlara "Katılım Belgesi" düzenlenir.

